ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

της 2ας Ιουνίου 2004

σχετικά με τις κρατικές ενισχύσεις που προβλέπονται από την Ιταλία, Περιφέρεια Σικελίας, υπέρ της προώθησης και της διαφήμισης γεωργικών προϊόντων

[κοινοποιηθείσα υπό τον αριθμό Ε(2004) 1923]

(Το κείμενο στην ιταλική γλώσσα είναι το μόνο αυθεντικό)

(Κείμενο που παρουσιάζει ενδιαφέρον για τον ΕΟΧ)

(2007/54/ΕΚ)

Η ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ,

Έχοντας υπόψη:

τη συνθήκη για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Κοινότητας, και ιδίως το άρθρο 88 παράγραφος 2 πρώτο εδάφιο,

Αφού κάλεσε τα ενδιαφερόμενα μέρη να υποβάλουν τις παρατηρήσεις τους σύμφωνα με το προαναφερθέν άρθρο ([1]) και έλαβε υπόψη τις παρατηρήσεις αυτές,

Εκτιμώντας τα ακόλουθα:

I. ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ

(1) Με την επιστολή της 2ας Σεπτεμβρίου 1997, η οποία πρωτοκολλήθηκε στις 5 Σεπτεμβρίου 1997, η μόνιμη αντιπροσωπεία της Ιταλίας στην Ευρωπαϊκή Ένωση κοινοποιούσε στην Επιτροπή το άρθρο 6 του περιφερειακού νόμου αριθ. 27 του 1997 της Περιφέρειας Σικελίας, σύμφωνα με το άρθρο 88 παράγραφος 3 της συνθήκης ΕΚ.

(2) Με το τηλέτυπο VI/41836 της 28ης Οκτωβρίου 1997 οι υπηρεσίες της Επιτροπής κάλεσαν τις αρμόδιες αρχές να παράσχουν διευκρινίσεις σχετικά με την ενίσχυση που προβλέπεται από το άρθρο 6 και τον περιφερειακό νόμο αριθ. 27 του 1997.

(3) Με την επιστολή της 19ης Ιανουαρίου 1998 οι αρμόδιες αρχές διαβίβασαν συμπληρωματικές πληροφορίες και ανακοίνωσαν ότι ο νόμος έχει ήδη αρχίσει να ισχύει. Η κοινοποίηση ωστόσο μεταγράφηκε στο αρχείο των ενισχύσεων που δεν έχουν κοινοποιηθεί με τον αριθμό ΝΝ 36/98, όπως ανακοινώθηκε στην Ιταλία με την επιστολή SG(98)D/32328 της 3ης Απριλίου 1998. Οι αρμόδιες αρχές ωστόσο, ανέφεραν σαφώς ότι οι προβλεπόμενες από το νόμο ενισχύσεις δεν επρόκειτο να καταβληθούν πριν από την ευνοϊκή ολοκλήρωση της διαδικασίας του άρθρου 88 παράγραφος 3 της συνθήκης.

(4) Με το τηλέτυπο VI/13937 της 31ης Μαΐου 2000 (του οποίου προηγήθηκε η αγγλική έκδοση με το τηλέτυπο 2000/VI/10442 της 14ης Απριλίου) οι υπηρεσίες της Επιτροπής κάλεσαν τις αρμόδιες αρχές να παράσχουν εξηγήσεις σχετικά με τις διατάξεις που περιέχονται στον περιφερειακό νόμο αριθ. 27/1997 και να διαβιβάσουν αντίγραφο του κειμένου του εν λόγω νόμου.

(5) Με την επιστολή της 31ης Ιουλίου 2002, η οποία πρωτοκολλήθηκε στις 5 Αυγούστου 2002, οι αρμόδιες αρχές διαβίβασαν συμπληρωματικές πληροφορίες για το άρθρο 5 του νόμου.

(6) Με το τηλέτυπο AGR 024925 της 22ας Οκτωβρίου 2002, οι υπηρεσίες της Επιτροπής κάλεσαν τις αρμόδιες αρχές να παράσχουν εξηγήσεις και διευκρινίσεις για τις συμπληρωματικές πληροφορίες που είχαν διαβιβάσει πρόσφατα και για τα προβλεπόμενα στον περιφερειακό νόμο αριθ. 27/1997 μέτρα. Στην ίδια επιστολή οι υπηρεσίες της Επιτροπής πρότειναν στις αρμόδιες αρχές να αποσυρθεί η επίμαχη κοινοποίηση εφόσον τα μέτρα ενίσχυσης που προβλέπονται στο άρθρο 6 του περιφερειακού νόμου αριθ. 27 του 1997 και πιθανώς σε άλλες διατάξεις του ίδιου νόμου δεν είχαν ακόμη εγκριθεί και εφόσον οι αρμόδιες αρχές ήταν σε θέση να βεβαιώσουν ότι στο πλαίσιο του επίμαχου νόμου δεν είχαν καταβληθεί ενισχύσεις και δεν επρόκειτο να καταβληθούν.

(7) Καθώς δεν έλαβαν απάντηση στο ως άνω τηλέτυπο, με το τηλέτυπο AGR 30657 της 20ής Δεκεμβρίου 2002, οι υπηρεσίες της Επιτροπής απέστειλαν προειδοποιητική επιστολή με την οποία καλούσαν τις ιταλικές αρχές να υποβάλουν τις πληροφορίες που τους είχαν ζητηθεί εντός μηνός διευκρινίζοντας ότι, εάν εντός της ταχθείσας προθεσμίας οι υπηρεσίες της Επιτροπής δεν είχαν λάβει ικανοποιητικές απαντήσεις σε όλα τα ζητήματα που είχαν θέσει θα είχαν το δικαίωμα να προτείνουν στην Επιτροπή να διατυπώσει αίτημα παροχής πληροφοριών δυνάμει του άρθρου 10 παράγραφος 3 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 659/1999 του Συμβουλίου, της 22ας Μαρτίου 1999, περί λεπτομερειών εφαρμογής του άρθρου 93 της συνθήκης ΕΚ ([2]).

(8) Με την επιστολή της 10ης Ιουλίου 2003 SG(2003)D/230470, η Επιτροπή κοινοποίησε στην Ιταλία την απόφασή της η οποία περιείχε το αίτημα παροχής πληροφοριών σχετικά με το άρθρο 6 και το άρθρο 4 του περιφερειακού νόμου αριθ. 27/1997, την οποία η Επιτροπή είχε εκδώσει στις 9 Ιουλίου 2003 [C(2003) 2054 τελικό] σύμφωνα προς το άρθρο 10 παράγραφος 3 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 659/1999.

(9) Με την ίδια πρόσκληση υποβολής πληροφοριών, η Επιτροπή είχε ζητήσει να της υποβάλει η Ιταλία, εντός 20 εργάσιμων ημερών από την ημερομηνία κοινοποίησης της σχετικής απόφασής της, όλα τα απαραίτητα έγγραφα, πληροφορίες και στοιχεία προκειμένου η Επιτροπή να διαπιστώσει εάν οι προβλεπόμενες από τον επίμαχο νόμο ενισχύσεις είχαν καταβληθεί και ήταν συμβιβάσιμες με την κοινή αγορά. Επιπλέον, του αιτήματος να υποβάλει η Ιταλία όσες πρόσθετες πληροφορίες θεωρούσε χρήσιμες για την αξιολόγηση των ως άνω μέτρων, η πρόσκληση υποβολής πληροφοριών καλούσε την Ιταλία να υποβάλει μια σειρά συγκεκριμένων πληροφοριών.

([1]) ΕΕ C 48 της 24.2.2004, σ. 2 .

([2]) ΕΕ L 83 της 27.3.1999, σ. 1. Κανονισμός όπως τροποποιήθηκε με την πράξη προσχώρησης του 2003.

(10) Οι υπηρεσίες της Επιτροπής δεν έλαβαν ούτε απάντηση στην ως άνω πρόσκληση ούτε αίτημα παράτασης της προθεσμίας εντός της οποίας πρέπει να κοινοποιηθεί η απάντηση.

(11) Με την επιστολή της 17ης Δεκεμβρίου 2003 [SG(2003)D/233550], η Επιτροπή πληροφόρησε τις ιταλικές αρχές για την απόφασή της C(2003) 4473 τελικό της 16ης Δεκεμβρίου 2003 με την οποία κίνησε τη διαδικασία που προβλέπεται στο άρθρο 88 παράγραφος 2 της συνθήκης ΕΚ σχετικά με τα μέτρα καταβολής ενίσχυσης που προβλέπονται στο άρθρο 4 (διαφήμιση των προϊόντων της Σικελίας) και στο άρθρο 6 (συνεταιρισμοί, συνεταιριστικές οιναποθήκες) του περιφερειακού νόμου αριθ. 27/1997.

(12) Η απόφαση της Επιτροπής να κινήσει τη διαδικασία δημοσιεύθηκε στην *Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης* ([3]). Η Επιτροπή κάλεσε τα ενδιαφερόμενα μέρη να διαβιβάσουν τις παρατηρήσεις τους σχετικά με το θέμα.

(13) Με την επιστολή της 10ης Φεβρουαρίου 2004, η οποία πρωτοκολλήθηκε στις 13 Φεβρουαρίου 2004, η μόνιμη αντιπροσωπεία της Ιταλίας στην Ευρωπαϊκή Ένωση ζήτησε από την Επιτροπή, εξ ονόματος της Περιφέρειας Σικελίας, παράταση 20 εργάσιμων ημερών για την υποβολή των πληροφοριών που είχε ζητήσει η Επιτροπή με την απόφαση C(2003) 4473 τελικό της 16ης Δεκεμβρίου 2003, σχετικά με το άρθρο 4 (διαφήμιση σικελικών προϊόντων) του περιφερειακού νόμου αριθ. 27/1997. Με την ίδια επιστολή οι ιταλικές αρχές ανήγγειλαν την πρόθεσή τους να αποσύρουν την κοινοποίηση του μέτρου καταβολής ενίσχυσης που προβλέπεται δυνάμει του άρθρου 6 (συνεταιρισμοί, συνεταιριστικές οιναποθήκες) του οποίου, σύμφωνα με τα αναφερόμενα στην επιστολή, η εκτέλεση δεν προχώρησε.

(14) Με το τηλέτυπο AGR 05312 της 23ης Φεβρουαρίου 2004 οι υπηρεσίες της Επιτροπής επιβεβαίωσαν ότι η παράταση που ζήτησε η Ιταλία παραλήφθηκε στις 13 Φεβρουαρίου 2004.

(15) Με την επιστολή της 18ης Φεβρουαρίου 2004, η οποία πρωτοκολλήθηκε στις 26 Φεβρουαρίου 2004, η μόνιμη αντιπροσωπεία της Ιταλίας διαβίβασε αίτηση παράτασης κατά 20 εργάσιμες ημέρες αναφορικά με το ίδιο μέτρο καταβολής ενίσχυσης.

(16) Με την επιστολή της 24ης Φεβρουαρίου 2004, που πρωτοκολλήθηκε την 1η Μαρτίου 2004, η οποία επιβεβαιώθηκε με την επιστολή της 12ης Μαρτίου 2004, που πρωτοκολλήθηκε στις 17 Μαρτίου 2004, οι ιταλικές αρχές πληροφόρησαν την Επιτροπή ότι αποσύρθηκε η κοινοποίηση σχετικά με το μέτρο καταβολής ενίσχυσης που προβλέπεται στο άρθρο 6 (συνεταιρισμοί, συνεταιριστικές οιναποθήκες) του περιφερειακού νόμου αριθ. 27/1997 του οποίου, η εκτέλεση δεν προχώρησε και δεν προβλέπεται να προχωρήσει.

(17) Με το τηλέτυπο AGR 07074 της 11ης Μαρτίου 2004, οι ιταλικές αρχές ενημερώθηκαν για το γεγονός ότι δεν θα χορηγούνταν καμία παράταση για τη διαβίβαση των πληροφοριών ή/και των παρατηρήσεων μετά την ημερομηνία της 24ης Μαρτίου 2004, αφού η απόφαση κίνησης της διαδικασίας είχε δημοσιευτεί στην *Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης* της 24ης Φεβρουαρίου 2004 και η λήξη για τη διαβίβαση των παρατηρήσεων εκ μέρους τρίτων επ' αυτού του θέματος προβλεπόταν για την ίδια ημερομηνία. Στο ίδιο τηλέτυπο οι υπηρεσίες της Επιτροπής δήλωσαν ότι έλαβαν γνώση της απόσυρσης της κοινοποίησης σχετικά με το άρθρο 6 (συνεταιρισμοί, συνεταιριστικές οιναποθήκες) του περιφερειακού νόμου αριθ. 27/1997.

(18) Η Επιτροπή έλαβε τις παρατηρήσεις των ιταλικών αρχών αναφορικά με το άρθρο 4 (διαφήμιση σικελικών προϊόντων) του περιφερειακού νόμου αριθ. 27/1997 με την επιστολή της 15ης Μαρτίου 2004 (η οποία πρωτοκολλήθηκε στις 18 Μαρτίου 2004).

(19) Σύμφωνα με την απόφαση κίνησης της διαδικασίας ([4]), η παρούσα απόφαση αφορά αποκλειστικά τις κρατικές ενισχύσεις που προβλέπονται στο άρθρο 4 (διαφήμιση των σικελικών προϊόντων) του περιφερειακού νόμου αριθ. 27/1997 υπέρ των γεωργικών προϊόντων που αναφέρονται στο παράρτημα I της συνθήκης, οι οποίες ενδεχομένως καταβλήθηκαν ή θα καταβληθούν αφού άρχισαν να ισχύουν *οι κοινοτικές κατευθυντήριες γραμμές περί κρατικών ενισχύσεων που αφορούν στη διαφήμιση προϊόντων που παρατίθενται στο παράρτημα I της συνθήκης ΕΚ και ορισμένων προϊόντων εκτός παραρτήματος* ([5]), (εφεξής «κατευθυντήριες γραμμές περί διαφήμισης») δηλαδή μετά την 1η Ιανουαρίου 2002.

(20) Δεδομένου ότι η κοινοποίηση σχετικά με το άρθρο 6 (συνεταιρισμοί, συνεταιριστικές οιναποθήκες) του περιφερειακού νόμου αριθ. 27/1997 αποσύρθηκε από την Ιταλία με την επιστολή της 24ης Φεβρουαρίου 2004, η οποία πρωτοκολλήθηκε την 1η Μαρτίου 2004, δεν υπάρχει λόγος να περιγραφούν και να αξιολογηθούν τα μέτρα ενίσχυσης που προβλέπονται κατ' εφαρμογή του εν λόγω άρθρου 6.

II. ΑΝΑΛΥΤΙΚΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΤΩΝ ΜΕΤΡΩΝ ΕΝΙΣΧΥΣΗΣ

(21) Το άρθρο 4 (διαφήμιση σικελικών προϊόντων) τροποποιεί το άρθρο 17 του περιφερειακού νόμου αριθ. 14/1966 και προβλέπει τα εξής: «1. Οι διαφημιστικές εκστρατείες εκτελούνται άμεσα από τη Διεύθυνση Γεωργίας ή από τον Οργανισμό Εξωτερικού Εμπορίου ή μέσω ειδικευμένων οργανισμών ή μέσω συμπράξεων αποτελούμενων από τον Οργανισμό Προώθησης της περιοχής της Μεσογείου και από τον Οργανισμό Προώθησης της περιοχής της Messina ή μεταξύ αυτών και ενός ή περισσοτέρων εμπορικών επιμελητηρίων της Περιφέρειας, στηριζόμενες στα προγράμματα που αναφέρονται στο άρθρο 15 ανωτέρω. Τα εν λόγω προγράμματα μπορούν να είναι τριετούς διάρκειας. 2. Με εξαίρεση τις συμπράξεις που προβλέπονται στο προηγούμενο σημείο, όταν η εκτέλεση των προγραμμάτων ανατίθεται σε εξωτερικούς ως προς την κρατική ή περιφερειακή διοικητική αρχή οργανισμούς, η ανάθεση θα πρέπει να γίνεται σύμφωνα με τους κανόνες για την ανάθεση υπηρεσιών που ισχύουν για τη δημόσια διοίκηση».

(22) Παρά τις επαναλαμβανόμενες οχλήσεις των υπηρεσιών της Επιτροπής και παρά το αίτημα για παροχή πληροφοριών που διατύπωσε η Επιτροπή με την απόφασή της της 9ης Ιουλίου 2003, οι ιταλικές αρχές δεν διαβίβασαν τις πληροφορίες που θα είχαν επιτρέψει να διαλυθούν οι αμφιβολίες της Επιτροπής ως προς την πιθανότητα να προβλέπει το άρθρο 4 κρατικές ενισχύσεις κατά την έννοια του άρθρου 87 παράγραφος 1 της συνθήκης ΕΚ και, εάν αυτό συμβαίνει, να αξιολογήσει εάν οι εν λόγω ενισχύσεις μπορούν να θεωρηθούν συμβιβάσιμες με την κοινή αγορά. Δεν ήταν επίσης σαφές εάν οι επίμαχες ενισχύσεις είχαν ήδη καταβληθεί.

([3]) Βλέπε υποσημείωση 1.

([4]) Βλέπε σημεία 27, 28 και 29 της δημοσιευμένης απόφασης στην ΕΕ C 48 της 24.2.2004, σ. 2.

([5]) ΕΕ C 252 της 12.9.2001, σ. 5.

(23) Στην απόφασή της να κινήσει τη διαδικασία που προβλέπεται στο άρθρο 88 παράγραφος 2 της συνθήκης για το υπόψη μέτρο, η Επιτροπή παρατήρησε ότι, σε αυτή τη φάση της διαδικασίας, η λήψη πληροφοριών εκ μέρους των ιταλικών αρχών, αγνοούσε ότι το άρθρο 4 του περιφερειακού νόμου αριθ. 27/1997 προέβλεπε την εισαγωγή ή την τροποποίηση κρατικών ενισχύσεων με την προώθηση ή/και τη διαφήμιση των γεωργικών προϊόντων που προβλέπονται στο παράρτημα I της συνθήκης.

(24) Επιπλέον, η Επιτροπή εξέφρασε αμφιβολίες ως προς το εάν τα μέτρα ενίσχυσης είναι συμβιβάσιμα με την κοινή αγορά, δεδομένου ότι, ελλείψει απάντησης εκ μέρους των ιταλικών αρχών, δεν ήταν καθόλου σαφές στην Επιτροπή εάν τα μέτρα προς χρηματοδότηση δυνάμει του άρθρου 4 του νόμου ήταν συμβιβάσιμα με τους ισχύοντες κανόνες γι'αυτού του είδους μέτρα ενίσχυσης, δηλαδή με τους κανόνες που προβλέπουν οι *κοινοτικές κατευθυντήριες γραμμές για τη διαφήμιση*.

(25) Επιπλέον, λαμβάνοντας υπόψη τις λεπτομέρειες εφαρμογής των προγραμμάτων και των εκστρατειών διαφήμισης και προώθησης που προβλέπονται στο άρθρο 4, οι οποίες περιγράφονται ανωτέρω στην αιτιολογική σκέψη 21, η Επιτροπή αμφέβαλε ότι τα πιθανά μέτρα κρατικής ενίσχυσης που προβλέπονταν θα εφαρμόζονταν σύμφωνα με τους κοινοτικούς κανόνες σε θέματα δημοσίων διαγωνισμών. Όσον αφορά ιδίως την άμεση επιλογή των υπηρεσιών και οργανισμών που αναλαμβάνουν τις διαφημιστικές εκστρατείες, η Επιτροπή αμφέβαλε ότι θα συνάπτονταν γραπτή σύμβαση με οικονομικούς όρους μεταξύ των συμβαλλομένων αρχών και των προεπιλεχθέντων φορέων παροχής υπηρεσιών και ότι, εάν αυτό συνέβαινε, θα τηρούνταν οι αυστηρές προϋποθέσεις που καθορίστηκαν με την απόφαση *Teckal* ([6]). Στην υποθετική περίπτωση κατά την οποία αυτές οι προϋποθέσεις δεν θα τηρούνταν, η Επιτροπή αμφέβαλε ότι η επιλογή των ενδιάμεσων θα συνέβαινε σύμφωνα με τους κανόνες που προβλέπονται στην οδηγία 92/50/ΕΟΚ του Συμβουλίου ([7]), στο βαθμό που είναι εφαρμόσιμη, και πάντα σύμφωνα με τις αρχές που προβλέπονται στη συνθήκη, ιδίως αυτές για την ίση πληρωμή και τη διαφάνεια, εξασφαλίζοντας «επαρκή βαθμό διαφήμισης» όπως προβλέπεται από το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο ([8]).

III. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ ΤΡΙΤΩΝ

(26) Η Επιτροπή δεν έλαβε παρατηρήσεις από τρίτα μέρη.

IV. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ ΤΗΣ ΙΤΑΛΙΑΣ

(27) Η Επιτροπή έλαβε τις παρατηρήσεις της Ιταλίας, για λογαριασμό της περιφέρειας Σικελίας, με την επιστολή της 15ης Μαρτίου 2004, η οποία πρωτοκολλήθηκε στις 18 Μαρτίου 2004.

(28) Στην επιστολή οι ιταλικές αρχές επιβεβαίωναν την απόσυρση της κοινοποίησης του άρθρου 6 του περιφερειακού νόμου αριθ. 27/1997 και ανακοίνωναν τις παρατηρήσεις τους σε σχέση με το άρθρο 4.

(29) Οι ιταλικές αρχές ανέφεραν ιδίως ότι η τροποποίηση που εισήγαγε το άρθρο 4 (διαφήμιση των σικελικών προϊόντων) στο άρθρο 17 του περιφερειακού νόμου αριθ. 14/1966, σχετικά με τη διενέργεια των διαφημιστικών εκστρατειών από πλευράς συμπράξεων αποτελούμενων από τον οργανισμό εμπορικής προβολής της Μεσογείου και από τον οργανισμό εμπορικής προβολής της Messina ή μεταξύ αυτών και ενός ή περισσοτέρων εμπορικών επιμελητηρίων της Περιφέρειας, δεν εφαρμόστηκε καθώς οι αναφερόμενες συμπράξεις ποτέ δεν δημιουργήθηκαν.

(30) Με βάση τις παρασχεθείσες πληροφορίες, τα προγράμματα προώθησης εκτελούνται άμεσα από τη διοικητική αρχή ή μέσω του οργανισμού εξωτερικού εμπορίου (συμβάσεις των ετών 1993-1998 και 1999-2001-2003 στο πλαίσιο των συμφωνιών μεταξύ του Υπουργείου Παραγωγικών Δραστηριοτήτων και των Περιφερειών). Οι υπεύθυνοι επιλέγουν τα έργα μεταξύ αυτών που υποβάλλονται κάθε χρόνο προς χρηματοδότηση και προχωρούν στην ανάθεση των απαραίτητων για την εκτέλεσή τους υπηρεσιών, κατά την έννοια των κανόνων που τη διέπουν, τηρώντας τους κανόνες αγοράς, εκτός των περιπτώσεων όπου υπάρχουν συμβάσεις αποκλειστικότητας με τους οργανωτές.

(31) Οι αρμοδιότητες της διοικητικής αρχής αφορούν όχι μόνο τον γεωργοδιατροφικό κλάδο αλλά και άλλους κλάδους (βιοτεχνικό, εκδοτικό, κλωστοϋφαντουργικό κ.λπ.). Όσον αφορά τον εξεταζόμενο κλάδο, οι δραστηριότητες που χρηματοδοτούνται με δημόσια χρηματοδότηση σε ποσοστό 100 % του πραγματικού κόστους είναι οι ακόλουθες:

α) συμμετοχή σε εμπορικές εκθέσεις στην Ιταλία και στο εξωτερικό: άμεσα έξοδα αναγκαία για την ενοικίαση του εκθεσιακού χώρου, τον εξοπλισμό του εκθετηρίου, τις ηλεκτρικές και υδραυλικές παροχές, την εγγραφή στον επίσημο κατάλογο της εκδήλωσης, τη σχετική διαφήμιση, τις υπηρεσίες διερμηνείας, τις μεταφορές και τις ασφάλειες·

β) διοργάνωση διεθνών ημερίδων στην Ιταλία και στο εξωτερικό: τα αναγκαία έξοδα για τη διοργάνωση και τη διεξαγωγή των συναντήσεων (ενοικίαση αιθουσών, εξοπλισμός, επιλογή των συναντήσεων, υπηρεσίες διερμηνείας και σχετική διαφήμιση)·

γ) διαφήμιση μέσω των ΜΜΕ (τύπος, φυλλάδια, ραδιόφωνο, τηλεόραση).

(32) Αποδέκτες των χρηματοδοτήσεων για τα έξοδα που αναφέρονται στα στοιχεία α) και β) είναι οι συμπράξεις επιχειρήσεων και οι επιχειρήσεις που είναι κανονικά εγγεγραμμένες στα εμπορικά επιμελητήρια στη Σικελία. Η επιλογή των δικαιούχων γίνεται μέσω ετήσιας προκήρυξης για την υποβολή αιτήσεων συμμετοχής και με παραμέτρους επιλογής οι οποίες έχουν προηγουμένως καθοριστεί και δημοσιευθεί στην Επίσημη Εφημερίδα της Περιφέρειας Σικελίας. Με βάση την αιτιολογική σκέψη 4 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 69/2001 της Επιτροπής, της 12ης Ιανουαρίου 2001, σχετικά με την εφαρμογή των άρθρων 87 και 88 της συνθήκης ΕΚ στις ενισχύσεις μικρότερης σημασίας («de minimis») ([9]), οι ενισχύσεις που προβλέπονται στα στοιχεία α) και β) δεν υπάγονται στις ενισχύσεις για την εξαγωγή και, από το 2002, στις εν λόγω ενισχύσεις εφαρμόζονται οι κανόνες «de minimis». Όσον αφορά το γεωργοδιατροφικό κλάδο, υπό

([6]) Απόφαση του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου της 18ης Νοεμβρίου 1999 στην υπόθεση C-107/98, Teckal κατά Comune di Viano Azienda Gas-Acqua Consorziale (AGAC) di Reggio Emilia, Συλλογή 1999, σ. I-8121.

([7]) ΕΕ L 209 της 24.7.1992, σ. 1. Οδηγία όπως τροποποιήθηκε τελευταία με την πράξη προσχώρησης του 2003.

([8]) Απόφαση του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου της 7ης Δεκεμβρίου 2000 στην υπόθεση C-324/98, Teleaustria Verlags GmbH κατά Telekom Austria AG, Συλλογή 2000, σ. I-10745.

([9]) ΕΕ L 10 της 13.1.2001, σ. 30.

το φως των κατευθυντηρίων γραμμών για τις διαφημίσεις, οι επίμαχες ενισχύσεις μπορούν να υπαχθούν στις «ήπιες» ενισχύσεις, οι οποίες διέπονται από τα προβλεπόμενα στο σημείο 14.1 των κοινοτικών κατευθυντηρίων γραμμών για τις κρατικές ενισχύσεις στον γεωργικό τομέα ([10]) και αφορούν τη «διοργάνωση διαγωνισμών, εκθέσεων και πανηγύρεων». Επιπλέον, παρά το γεγονός ότι ο περιφερειακός νόμος δεν αναφέρει ρητώς το μέγιστο ποσό των 100 000 ευρώ ανά δικαιούχο στη διάρκεια της τριετίας, οι ενισχύσεις που καταβάλλονται για κάθε δικαιούχο επιχείρηση για τη συμμετοχή σε εκθέσεις και ημερίδες θα παρέμεναν μικρότερες από το μέγιστο αυτό ποσό.

(33) Όσον αφορά τη διαφήμιση στα ΜΜΕ, οι ιταλικές αρχές διευκρίνισαν ότι οι διαφημιστικές εκστρατείες που πραγματοποιήθηκαν, στην εθνική ή κοινοτική επικράτεια, δεν αφορούν με συγκεκριμένο τρόπο τα προϊόντα μιας μόνο επιχείρησης ή ομίλου επιχειρήσεων, αλλά διαφημίζουν τα προϊόντα με γενικό τρόπο, χωρίς έμφαση στην προέλευσή τους, ακόμη και όταν πρόκειται για τυπικά προϊόντα της περιοχής. Για τις διαφημιστικές εκστρατείες που αφορούν το γεωργοδιατροφικό κλάδο, το μήνυμα που απευθύνεται στους καταναλωτές αφορά ένα προϊόν ή μια ομάδα προϊόντων, χωρίς αναφορά στις παραγωγικές επιχειρήσεις της περιοχής. Η διαφήμιση είναι γενικού χαρακτήρα, δεν καλεί τους καταναλωτές να αγοράσουν προϊόντα με μοναδικό λόγο τη συγκεκριμένη περιοχή προέλευσής τους και δεν μπορεί να θεωρηθεί αρνητική διαφήμιση ως προς τα προϊόντα άλλων κρατών μελών. Η διαφήμιση επομένως δεν συνιστά παράβαση του άρθρου 28 της συνθήκης.

(34) Οι παρατηρήσεις που υπέβαλαν οι ιταλικές αρχές αφορούν τις πρωτοβουλίες προώθησης και διαφήμισης που πραγματοποιούνται στην Ευρωπαϊκή Κοινότητα ή σε τρίτες χώρες εφόσον, σε κάθε περίπτωση, τηρούνται τα ίδια κριτήρια.

V. ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΗΣ ΕΝΙΣΧΥΣΗΣ

(35) Δυνάμει του άρθρου 87 παράγραφος 1 της συνθήκης, είναι ασυμβίβαστες με την κοινή αγορά, στο βαθμό που επηρεάζουν τις ανταλλαγές μεταξύ κρατών μελών, οι ενισχύσεις που καταβάλλονται από τα κράτη, μέσω κρατικών πόρων, με οποιαδήποτε μορφή οι οποίες, ευνοώντας ορισμένες επιχειρήσεις ή ορισμένα προϊόντα, στρεβλώνουν ή απειλούν να στρεβλώσουν τον ανταγωνισμό.

(36) Το εξεταζόμενο μέτρο προβλέπει την καταβολή ενισχύσεων, μέσω δημόσιων περιφερειακών πόρων, στις συγκεκριμένες γεωργικές επιχειρήσεις στη Σικελία οι οποίες θα τύχουν άνισα ενός οικονομικού και χρηματοδοτικού πλεονεκτήματος εις βάρος άλλων επιχειρήσεων δεν λαμβάνουν ανάλογη χρηματοδότηση. Σύμφωνα με τη νομολογία του Δικαστηρίου των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, η βελτίωση της ανταγωνιστικής θέσης μιας επιχείρησης, λόγω κρατικής ενίσχυσης, γενικά επιφέρει στρέβλωση του ανταγωνισμού σε σχέση με τις ανταγωνιστικές επιχειρήσεις που δεν λαμβάνουν παρόμοια ενίσχυση ([11]).

(37) Το μέτρο επηρεάζει τις ανταλλαγές μεταξύ κρατών μελών στο βαθμό που οι διακοινοτικές ανταλλαγές γεωργικών προϊόντων είναι σημαντικές, όπως φαίνεται από τον ακόλουθο πίνακα ([12]) στον οποίο αναγράφεται η συνολική αξία των εισαγωγών και των εξαγωγών γεωργικών προϊόντων μεταξύ Ιταλίας και Κοινότητας κατά την περίοδο 1997-2001 ([13]). Πρέπει να λαμβάνεται υπόψη ότι μεταξύ των ιταλικών περιφερειών, η Σικελία είναι μεγάλος παραγωγός γεωργικών προϊόντων.

	Γεωργικός κλάδος (στο σύνολό του)	
	Εκατ. ECU-EUR	Εκατ. ECU-EUR
	Εξαγωγές	Εισαγωγές
1997	9 459	15 370
1998	9 997	15 645
1999	10 666	15 938
2000	10 939	16 804
2001	11 467	16 681

(38) Σχετικά με τα προαναφερόμενα, πρέπει να υπενθυμιστεί ότι το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο αποφάνθηκε ότι μια ενίσχυση που καταβάλλεται σε μια επιχείρηση μπορεί να είναι τέτοια ώστε να αλλοιώνει τον ανταγωνισμό όταν η ίδια η επιχείρηση βρίσκεται σε ανταγωνισμό με προϊόντα προερχόμενα από άλλα κράτη μέλη, χωρίς να πραγματοποιεί η ίδια εξαγωγές. Όταν ένα κράτος μέλος παρέχει μια επιδότηση σε μια επιχείρηση, η εγχώρια παραγωγή μπορεί να παραμείνει αμετάβλητη ή να αυξηθεί, με αποτέλεσμα να μειωθεί η δυνατότητα των επιχειρήσεων που βρίσκονται σε άλλα κράτη μέλη να εξαγάγουν τα προϊόντα τους στην αγορά αυτού του κράτους μέλους. Αυτού του είδους η ενίσχυση, είναι τέτοιας φύσης ώστε να βλάπτει τις ανταλλαγές μεταξύ κρατών μελών και να αλλοιώνει τον ανταγωνισμό ([14]).

(39) Η Επιτροπή συμπεραίνει ότι το επίμαχο μέτρο εμπίπτει στην απαγόρευση που προβλέπεται στο άρθρο 87, παράγραφος 1 της συνθήκης. Οι ιταλικές αρχές δεν αμφισβήτησαν ποτέ αυτό το σημείο.

(40) Η απαγόρευση που προβλέπεται στο άρθρο 87 παράγραφος 1 περιορίζεται από τις απαγορεύσεις που προβλέπονται στο άρθρο 87 παράγραφοι 2 και 3.

(41) Οι παρεκκλίσεις που παρατηρούνται στο άρθρο 87 παράγραφος 2 στοιχεία α), β) και γ) προφανώς δεν είναι εφαρμόσιμες δεδομένης της φύσης των επίμαχων μέτρων

([10]) ΕΕ C 28 της 1.2.2000, σ. 2, όπως διορθώθηκε στην ΕΕ C 232 της 12.8.2000, σ. 17.

([11]) Απόφαση του Δικαστηρίου της 17ης Σεπτεμβρίου 1980 στην υπόθεση C-730/79, Philip Morris Holland BV κατά Επιτροπής των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, Συλλογή 1980, σ. 2671, σημεία 11 και 12.

([12]) Πηγή: Eurostat.

([13]) Κατά την πάγια νομολογία του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου, η προϋπόθεση του επηρεασμού των συναλλαγών πληρούται όταν η αποδέκτρια επιχείρηση ασκεί οικονομική δραστηριότητα που αποτελεί αντικείμενο εμπορίου μεταξύ κρατών μελών. Το γεγονός και μόνο ότι μια ενίσχυση ενδυναμώνει τη θέση αυτής της επιχείρησης σε σχέση με τις υπόλοιπες ανταγωνιζόμενες επιχειρήσεις στις ενδοκοινοτικές συναλλαγές, επιτρέπει να θεωρηθεί ότι επηρεάζονται αυτές οι συναλλαγές. Όσον αφορά τις κρατικές ενισχύσεις στο γεωργικό κλάδο, αποτελεί πλέον παγιωμένη νομολογία ότι μια συγκεκριμένη ενίσχυση επηρεάζει τις ενδοκοινοτικές συναλλαγές και τον ανταγωνισμό ακόμη και όταν το ύψος της είναι μικρό και διαμοιράζεται σε μεγάλο αριθμό γεωργών. Απόφαση του Δικαστηρίου της 19ης Σεπτεμβρίου 2002 στην υπόθεση C-113/00, Βασίλειο της Ισπανίας κατά Επιτροπής των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, Συλλογή 2002, σ. 7601, σημεία 30 έως 36 και 54 έως 56 και υπόθεση C-114/00, Βασίλειο της Ισπανίας κατά Επιτροπής των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, Συλλογή 2002, σ. 7657, σημεία 46 έως 52 και 68 έως 69.

([14]) Απόφαση του Δικαστηρίου της 13ης Ιουλίου 1988 στην υπόθεση 102/87 Γαλλική Δημοκρατία κατά Επιτροπής των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, Συλλογή 1988, σ. 4067.

ενίσχυσης και των στόχων τους. Πράγματι οι ιταλικές αρχές δεν επικαλέστηκαν την εφαρμογή του άρθρου 87 παράγραφος 2 στοιχεία α), β) ή γ).

(42) Το άρθρο 87 παράγραφος 3 στοιχείο α) επίσης δεν έχει εφαρμογή στη συγκεκριμένη περίπτωση γιατί οι ενισχύσεις δεν έχουν στόχο να προωθήσουν την οικονομική εξέλιξη περιφερειών στις οποίες το επίπεδο ζωής είναι εξαιρετικά χαμηλό, ή το επίπεδο ενεργείας εξαιρετικά υψηλό. Επιπλέον, η Ιταλία δεν επικαλέστηκε την εφαρμογή του άρθρου 87 παράγραφος 3 στοιχείο α).

(43) Το άρθρο 87 παράγραφος 3 στοιχείο β) δεν είναι ούτε αυτό εφαρμόσιμο στις επίμαχες ενισχύσεις καθώς αυτές δεν προορίζονται να προωθήσουν την πραγματοποίηση ενός σημαντικού έργου κοινού ευρωπαϊκού ενδιαφέροντος ή να επανορθώσουν μια σοβαρή διατάραξη της ιταλικής οικονομίας. Επιπλέον, η Ιταλία δεν επικαλέστηκε την εφαρμογή του άρθρου 87 παράγραφος 3 στοιχείο β).

(44) Οι επίμαχες ενισχύσεις δεν προορίζονται ούτε είναι κατάλληλες για την επίτευξη των στόχων προώθησης του πολιτισμού και διατήρησης της πολιτιστικής κληρονομιάς που προβλέπονται στο άρθρο 87 παράγραφος 3 στοιχείο δ) ούτε η Ιταλία επικαλέστηκε την εφαρμογή της εν λόγω διάταξης.

(45) Λαμβανομένης υπόψη της φύσης των ενισχύσεων και των στόχων τους, η μοναδική εφαρμόσιμη παρέκκλιση είναι αυτή που προβλέπεται στο άρθρο 87 παράγραφος 3 στοιχείο γ) της συνθήκης ΕΚ.

Εφαρμοστέες διατάξεις

(46) Η εφαρμοσιμότητα της παρέκκλισης που αναφέρεται στην αιτιολογική σκέψη 45 πρέπει να αξιολογηθεί υπό το φως των διατάξεων περί χορήγησης κρατικών ενισχύσεων για προώθηση και διαφήμιση στον γεωργικό τομέα, δηλαδή των κανόνων που προβλέπονται στις κατευθυντήριες γραμμές για τη διαφήμιση ([15]).

(47) Σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στο σημείο 7.1 των κατευθυντηρίων γραμμών για τη διαφήμιση, η Επιτροπή θα εφαρμόσει τις ίδιες κατευθυντήριες γραμμές στις νέες κρατικές ενισχύσεις, συμπεριλαμβανόμενων των κοινοποιήσεων από κράτη μέλη οι οποίες ακόμη εκκρεμούν, αρχής γενομένης την 1η Ιανουαρίου 2002. Οι παράνομες ενισχύσεις κατά την έννοια του άρθρου 1 στοιχείο στ), του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 659/1999 θα αξιολογηθούν σύμφωνα με τους κανόνες και τις κατευθυντήριες γραμμές που ίσχυαν την ημερομηνία καταβολής τους.

(48) Σύμφωνα με την απόφαση κίνησης της διαδικασίας, στην οποία η Επιτροπή εξέφρασε αμφιβολίες σχετικά με τη συμβιβασιμότητα των επίμαχων μέτρων με τους ισχύοντες κανόνες γι'αυτού του είδους τα μέτρα ενίσχυσης ([16]), η παρούσα απόφαση αφορά μόνον τις ενισχύσεις που έχουν χορηγηθεί και που θα χορηγηθούν από την 1η Ιανουαρίου 2002 υπέρ της προώθησης και της διαφήμισης των γεωργικών προϊόντων που αναφέρονται στο παράρτημα Ι της συνθήκης.

(49) Όσον αφορά τις ενισχύσεις για την προώθηση, στο σημείο αυτό των κατευθυντηρίων γραμμών για τη διαφήμιση προβλέπεται ότι δεν εντάσσονται στην έννοια της διαφήμισης οι ενέργειες προώθησης όπως η διάθεση επιστημονικών γνώσεων, η διοργάνωση εμπορικών εκθέσεων ή η συμμετοχή σε παρόμοιες εκδηλώσεις και σε ανάλογες πρωτοβουλίες στον κλάδο των δημοσίων σχέσεων, συμπεριλαμβανόμενων των δημοσκοπήσεων της κοινής γνώμης και των ερευνών αγοράς. Οι κρατικές ενισχύσεις υπέρ δραστηριοτήτων προώθησης με τη στενή έννοια, διέπονται από τα προβλεπόμενα στα σημεία 13 και 14 των κοινοτικών κατευθυντηρίων γραμμών για τις κρατικές ενισχύσεις στον γεωργικό κλάδο ([17]). Αν ληφθεί υπόψη ότι η κοινοποίηση δεν διευκρινίζει ότι οι εξεταζόμενες ενισχύσεις εφαρμόζονται μόνο στις μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις, στην παρούσα περίπτωση δεν βρίσκει εφαρμογή ο κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 1/2004 της Επιτροπής, της 23ης Δεκεμβρίου 2003, σχετικά με την εφαρμογή των άρθρων 87 και 88 της συνθήκης ΕΚ στις κρατικές ενισχύσεις υπέρ των μικρομεσαίων επιχειρήσεων που δραστηριοποιούνται στον κλάδο της παραγωγής, του μετασχηματισμού και της εμπορικής κυκλοφορίας των γεωργικών προϊόντων ([18]).

(50) Όσον αφορά τις ενισχύσεις για διαφήμιση το σημείο 7 των κατευθυντηρίων γραμμών για τη διαφήμιση προβλέπει ότι η έννοια «διαφήμιση» —αντικείμενο των ίδιων εφαρμοστέων κατευθυντηρίων γραμμών — δεν εφαρμόζεται μόνο σε οποιαδήποτε δράση εκτελούμενη μέσω των ΜΜΕ (τύπος, ραδιόφωνο, τηλεόραση, έντυπα) με σκοπό να ωθήσει τους καταναλωτές να αγοράσουν ένα συγκεκριμένο προϊόν, αλλά περιλαμβάνει και οποιαδήποτε δράση που έχει ως σκοπό να ωθήσει τους οικονομικούς φορείς ή τους καταναλωτές να αποκτήσουν ένα συγκεκριμένο προϊόν, και όλο το υλικό που διανέμεται απευθείας στους καταναλωτές για τον ίδιο σκοπό, συμπεριλαμβανόμενων των διαφημιστικών δράσεων που απευθύνονται στους καταναλωτές στα σημεία πώλησης.

Ενισχύσεις για δράσεις προώθησης

(51) Από τις διαθέσιμες πληροφορίες συνάγεται ότι οι ενισχύσεις που προορίζονται για τη συμμετοχή σε εμπορικές εκθέσεις και ημερίδες εντός και εκτός Κοινότητας, οι οποίες περιγράφονται στην αιτιολογική σκέψη 31 στοιχεία α) και β) και στην αιτιολογική σκέψη 32 της παρούσας απόφασης, μπορούν να θεωρηθούν εξ ολοκλήρου ενισχύεις προοριζόμενες για την προώθηση μόνο στο βαθμό που οι περιγραφόμενες δραστηριότητες δεν περιλαμβάνουν ούτε δράσεις που έχουν ως στόχο να ωθήσουν τους οικονομικούς φορείς ή τους καταναλωτές στην αγορά ενός συγκεκριμένου προϊόντος, ούτε υλικό το οποίο διανέμεται απευθείας στους καταναλωτές για τον ίδιο σκοπό. Με βάση το σημείο 7 των κατευθυντηρίων γραμμών για τη διαφήμιση, οι ενισχύσεις για δράσεις οι οποίες έχουν ως στόχο να ωθήσουν τους οικονομικούς φορείς για τους καταναλωτές στην αγορά ενός συγκεκριμένου προϊόντος και για υλικό το οποίο διανέμεται απευθείας στους καταναλωτές για τον ίδιο σκοπό θεωρούνται ενισχύσεις για διαφήμιση.

(52) Στο βαθμό που τα μέτρα που προορίζονται για τη συμμετοχή σε εμπορικές εκθέσεις και ημερίδες εντός και εκτός Κοινότητας πρέπει πράγματι να θεωρηθούν ενισχύσεις για την προώθηση, κατά την έννοια των σημείων 13 και 14 των κοινοτικών κατευθυντηρίων γραμμών για τις κρατικές ενισχύσεις στον γεωργικό κλάδο, οι ενισχύσεις μπορούν να χορηγηθούν σε ποσοστό έως 100 % αλλά δεν πρέπει να υπερβούν τα 100 000 ευρώ ανά δικαιούχο και ανά τριετία. Υπέρβαση του μέγιστου αυτού ποσού είναι δυνατή, εφόσον δεν είναι μεγαλύτερη του 50 % των επιλέξιμων δαπανών, στην περίπτωση ενισχύσεων που χορηγούνται σε επιχειρήσεις οι οποίες υπάγονται στον ορισμό των ΜΜΕ που περιέχεται στον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 70/2001 της Επιτροπής, της 12ης Ιανουαρίου 2001, σχετικά με την εφαρμογή των άρθρων 87 και 88 της συνθήκης ΕΚ στις κρατικές ενισχύσεις υπέρ των

([15]) Βλέπε υποσημείωση 5.

([16]) Βλέπε σημεία 27, 28 και 29 της απόφασης που δημοσιεύθηκε στην ΕΕ C 48 της 24.2.2004, σ. 2.

([17]) Βλέπε υποσημείωση 9.

([18]) ΕΕ L 1 της 3.1.2004, σ. 1.

μικρομεσαίων επιχειρήσεων ([19]). Για τους σκοπούς του υπολογισμού του ύψους της ενίσχυσης, δικαιούχος θεωρείται ο αποδέκτης των υπηρεσιών. Όπως συνάγεται από την παρατήρηση που διαβίβασαν οι ιταλικές αρχές, τα επίμαχα μέτρα προώθησης χρηματοδοτούνται με τήρηση του μέγιστου ύψους της ενίσχυσης και είναι συμβιβάσιμα με τους εφαρμοστέους κανόνες ([20]).

(53) Σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στο σημείο 14 των κοινοτικών κατευθυντηρίων γραμμών για τις κρατικές ενισχύσεις στον τομέα της γεωργίας, για να αποτραπεί η δημιουργία στρεβλώσεων του ανταγωνισμού, όλοι όσοι είναι επιλέξιμοι στη συγκεκριμένη περιοχή πρέπει να μπορούν να επωφεληθούν από αυτό το είδος μέτρων ενίσχυσης, με βάση αντικειμενικά οριζόμενα κριτήρια. Βάσει των πληροφοριών που ανακοίνωσε η Ιταλία και προαναφέρθηκαν στην αιτιολογική σκέψη 32 της παρούσας απόφασης, φαίνεται πως αυτή η προϋπόθεση εκπληρώνεται ([21]). Οι ενισχύσεις που προορίζονται για συγκεκριμένες μόνο ενώσεις και πρόκειται να καταβληθούν στα μέλη αυτών των ενώσεων και μόνο, δεν διευκολύνουν την ανάπτυξη του κλάδου στο σύνολό του και πρέπει να θεωρούνται ενισχύσεις λειτουργίας. Συνεπώς, είτε παρέχονται από ενώσεις παραγωγών, ή από άλλους γεωργικούς οργανισμούς αλληλοβοήθειας, οι εν λόγω υπηρεσίες πρέπει να είναι διαθέσιμες σε όλους τους γεωργούς. Σε αυτές τις περιπτώσεις, οι πιθανές συνεισφορές στο διοικητικό κόστος της σχετικής ένωσης ή οργανισμού πρέπει να περιορίζονται στο κόστος της παροχής της υπηρεσίας.

Ενισχύσεις για διαφήμιση

(54) Στο βαθμό που οι ενισχύσεις αυτές περιλαμβάνουν και δράσεις που έχουν ως στόχο να ωθήσουν τους οικονομικούς φορείς ή τους καταναλωτές στην αγορά ενός συγκεκριμένου προϊόντος, ή υλικού το οποίο διανέμεται απευθείας στους καταναλωτές με τον ίδιο στόχο (για παράδειγμα, διαφήμιση στα σημεία πώλησης ή διαφήμιση απευθυνόμενη στους οικονομικούς φορείς, όπως γεωργοδιατροφικές επιχειρήσεις, διανομής χονδρικής ή λιανικής, εστιατόρια, ξενοδοχεία και άλλες επιχειρήσεις εστίασης), τα προαναφερόμενα μέτρα υπέρ της συμμετοχής σε εμπορικές εκθέσεις και ημερίδες πρέπει να εξετάζονται υπό το φως των κανόνων που ισχύουν για τις ενισχύσεις ή για διαφήμιση, όπως και τα μέτρα διαφήμισης στα ΜΜΕ (τύπος, φυλλάδια, ραδιόφωνο, τηλεόραση) που περιγράφονται στην αιτιολογική σκέψη 31 στοιχείο γ) και στην αιτιολογική σκέψη 33 της παρούσας απόφασης.

(55) Σύμφωνα με τις κατευθυντήριες γραμμές για τη διαφήμιση, τα έξοδα διαφήμισης πρέπει κανονικά να επιβαρύνουν τους ίδιους τους παραγωγούς ή επιχειρήσεις, ως αναπόσπαστο τμήμα των κανονικών οικονομικών δραστηριοτήτων τους.

(56) Συνεπώς, προκειμένου να μην θεωρούνται οι ενισχύσεις λειτουργίας, αλλά να θεωρούνται συμβιβάσιμες με την κοινή αγορά κατά την έννοια του άρθρου 87 παράγραφος 3 στοιχείο γ) της συνθήκης, είναι απαραίτητο οι ενισχύσεις για διαφήμιση να μην αλλοιώνουν τους όρους των συναλλαγών σε βαθμό που να αντιβαίνει στο κοινό συμφέρον (αρνητικά κριτήρια) και να ευνοούν την ανάπτυξη ορισμένων δραστηριοτήτων ή ορισμένων οικονομικών περιφερειών (θετικά κριτήρια). Επιπλέον, οι κρατικές ενισχύσεις πρέπει να τηρούν τις διεθνείς υποχρεώσεις της Κοινότητας, οι οποίες προβλέπονται, όσον αφορά το γεωργικό κλάδο, στη συνθήκη για τη γεωργία ΠΟΕ-GATT του 1994.

(57) Προκειμένου να πληρούν τα αρνητικά κριτήρια, σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στο σημείο 3.1 των κατευθυντηρίων γραμμών για τη διαφήμιση, οι ενισχύσεις δεν πρέπει να χορηγούνται για διαφημιστικές εκστρατείες που παραβαίνουν το άρθρο 28 της συνθήκης ΕΚ (σημείο 3.1.1) ή εκστρατείες που αντιβαίνουν στο κοινοτικό παράγωγο δίκαιο (σημείο 3.1.2) ή για διαφήμιση σχετική με συγκεκριμένες επιχειρήσεις (σημείο 3.1.3). Επιπλέον, όταν η εκτέλεση διαφημιστικών δράσεων χρηματοδοτούμενη με δημόσια κεφάλαια ανατίθεται σε ιδιωτικές επιχειρήσεις, προκειμένου να αποκλειστεί η πιθανότητα καταβολής ενισχύσεων σ'αυτές τις επιχειρήσεις, η επιλογή της ιδιωτικής επιχείρησης πρέπει να πραγματοποιείται με τήρηση των κανόνων της αγοράς, με τρόπο που να μην εισάγει διακρίσεις, εάν είναι αναγκαίο με διαδικασία διαγωνισμού σύμφωνα με τους κοινοτικούς κανόνες και την κοινοτική νομολογία ([22]) ειδικότερα, με κατάλληλη δημοσιοποίηση αυτών των πρωτοβουλιών, ώστε η αγορά υπηρεσιών να παραμένει ανοιχτή στον ανταγωνισμό και να είναι δυνατόν να πιστοποιηθεί ότι οι διαδικασίες διαγωνισμού εκτελέστηκαν με αμερόληπτο τρόπο.

(58) Όσον αφορά τις πληροφορίες που κοινοποιήθηκαν, τα κριτήρια που προβλέπονται στο σημείο 3.1.1 (εκστρατείες κατά παράβαση του άρθρου 28 της συνθήκης) και στο σημείο 3.1.3 (διαφήμιση συγκεκριμένων επιχειρήσεων) φαίνεται ότι πληρούνται από τα μέτρα διαφήμισης που περιγράφονται στις αιτιολογικές σκέψεις 30 και 31 στοιχείο γ) και στην αιτιολογική σκέψη 33 της παρούσας απόφασης. Οι ιταλικές αρχές δεν παρείχαν καμία ένδειξη ότι τηρείται και το κριτήριο που προβλέπεται στο σημείο 3.1.2 (εκστρατείες οι οποίες αντιβαίνουν στο κοινοτικό παράγωγο δίκαιο).

(59) Εκτός από την εκπλήρωση των αρνητικών κριτηρίων, σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στο σημείο 3.2 των κοινοτικών κατευθυντηρίων γραμμών για τη διαφήμιση, η επιδοτούμενη διαφήμιση πρέπει να πληροί τουλάχιστον ένα από τα θετικά κριτήρια που στοχεύουν να αποδείξουν ότι η ενίσχυση διευκολύνει πραγματικά την ανάπτυξη ορισμένων οικονομικών δραστηριοτήτων ή ορισμένων οικονομικών περιφερειών. Αυτή

([19]) ΕΕ L 10 της 13.1.2001, σ. 33. Κανονισμός όπως τροποποιήθηκε τελευταία με τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 364/2004 (ΕΕ L 63 της 28.2.2004, σ. 22).

([20]) Όσον αφορά το γεωργικό κλάδο, οι ενισχύσεις υπέρ της προώθησης και της διαφήμισης που εφαρμόζονται εκτός της Κοινότητας δεν καλύπτονται ρητά από τους κοινοτικούς προσανατολισμούς για τις κρατικές ενισχύσεις στο γεωργικό κλάδο. Συνεπώς, κατά την αξιολόγησή τους, η Επιτροπή ασκεί τη διακριτική της ευχέρεια. Σύμφωνα με τη συνήθη πρακτική της Επιτροπής, εάν τα εξεταζόμενα μέτρα είναι σύμφωνα με τους γενικούς κανόνες για τις κρατικές ενισχύσεις που ισχύουν εντός της κοινοτικής επικράτειας, αυτές μπορούν να θεωρηθούν συμβατές με την κοινή αγορά. Βλέπε για παράδειγμα Ιταλία/Τοσκάνη ενίσχυση Ν 656/02, ενίσχυση ΝΝ 150/02 (πρώην Ν 109/02) [επιστολή της Επιτροπής C(2003) 1747 της 11.6.2003] και ενίσχυση ΝΝ 44/03 (πρώην Ν 6/03) [επιστολή της Επιτροπής C(2003) 2534 της 23.7.2003].

([21]) Όπως αναφέρεται στην απόφαση της Επιτροπής C(2002)1768f τελικό της 7.5.2002 (Ενίσχυση Ν 241/01 Ιταλία/Εμπορικά επιμελητήρια), η εγκατάσταση μιας ευρωπαϊκής επιχείρησης και η εγγραφή της στο τοπικά αρμόδιο εμπορικό επιμελητήριο δεν υπόκεινται σε κανένα περιορισμό, νομικό ή πραγματικό. Βλ. επίσης την ενίσχυση Ν 62/01 (Ιταλία/Ένωση Εμπορικών Επιμελητηρίων του Piemonte και του Veneto) απόφαση της Επιτροπής SG(2001) D/290914 της 8.8.2001.

([22]) Υπόθεση C-324/98, όπως προηγουμένως.

η θετική προϋπόθεση θεωρείται ότι εκπληρώνεται εάν η επιδοτούμενη διαφήμιση αφορά μία από τις ακόλουθες δραστηριότητες: πλεονάζουσα γεωργική παραγωγή ή λιγότερο χρησιμοποιούμενα είδη· νέες παραγωγές ή παραγωγές υποκατάστασης που δεν έχουν ακόμη καταστεί πλεονάζουσες· προϊόντα υψηλής ποιότητας, συμπεριλαμβανόμενων των προϊόντων που λαμβάνονται με μεθόδους παραγωγής ή συλλογής οι οποίες σέβονται το περιβάλλον, όπως τα βιολογικά προϊόντα· ανάπτυξη συγκεκριμένων περιφερειών· ανάπτυξη μικρομεσαίων επιχειρήσεων όπως αυτές ορίζονται στον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 70/2001· έργα πραγματοποιούμενα από οργανισμούς που αναγνωρίζονται επισήμως κατά την έννοια του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 104/2000 του Συμβουλίου, της 17ης Δεκεμβρίου 1999, σχετικά με την κοινή οργάνωση των αγορών των προϊόντων αλιείας και υδατοκαλλιέργειας ([23])· έργα πραγματοποιούμενα από κοινού από οργανώσεις παραγωγών ή άλλες οργανώσεις του κλάδου της αλιείας αναγνωρισμένες από εθνικές αρχές.

(60) Όσον αφορά τις ενισχύσεις για διαφήμιση, οι παρατηρήσεις που διαβίβασαν οι ιταλικές αρχές δεν δείχνουν ότι τα επίμαχα μέτρα διαφήμισης πληρούν ένα από τα προαναφερόμενα θετικά κριτήρια.

(61) Όσον αφορά το ανώτατο επίπεδο των κρατικών ενισχύσεων για τη διαφήμιση γεωργικών προϊόντων, στο σημείο 5 των κοινοτικών κατευθυντηρίων γραμμών για τη διαφήμιση προβλέπεται ότι, κατά κανόνα, μια άμεση ενίσχυση από το γενικό κρατικό προϋπολογισμό δεν πρέπει να υπερβαίνει το ποσό που ο ίδιος ο τομέας διαθέτει για μια συγκεκριμένη διαφημιστική εκστρατεία. Τοιουτοτρόπως, στην περίπτωση ενισχύσεων για διαφήμιση, το ποσοστό της άμεσης ενίσχυσης δεν πρέπει να υπερβαίνει το 50 % και οι επιχειρήσεις του τομέα θα πρέπει να συνεισφέρουν τουλάχιστον κατά 50 % του κόστους, είτε μέσω εθελοντικών εισφορών είτε μέσω της είσπραξης λοιπών φόρων και τελών ή υποχρεωτικών εισφορών. Για να ληφθεί υπόψη η σημασία ορισμένων θετικών κριτηρίων που αναφέρονται στο σημείο 3.2 των κατευθυντηρίων γραμμών για τη διαφήμιση, η Επιτροπή μπορεί να επιτρέψει την αύξηση του ανώτατου ποσοστού άμεσης ενίσχυσης σε 75 % των δαπανών στην περίπτωση διαφήμισης προϊόντων που παράγονται από μικρομεσαίες επιχειρήσεις σε περιοχές επιλέξιμες για ενίσχυση βάσει του άρθρου 87 παράγραφος 3 στοιχείο α) της συνθήκης ΕΚ.

(62) Από τις πληροφορίες που διαβιβάστηκαν και προαναφέρονται στην αιτιολογική σκέψη 31 της παρούσας απόφασης προκύπτει ότι όλα τα μέτρα προώθησης και διαφήμισης που προβλέπονται στο καθεστώς των επίμαχων ενισχύσεων χρηματοδοτούνται κατά 100 % από δημόσιους πόρους. Συνεπώς δεν τηρείται η προϋπόθεση σύμφωνα με την οποία, ποσοστό 50 % (ή 25 %, κατά περίπτωση) της χρηματοδότησης πρέπει να προέρχεται από τον κλάδο.

(63) Από την ανωτέρω αξιολόγηση, η Επιτροπή μπορεί συνεπώς να συνάγει ότι οι ενισχύσεις για διαφήμιση δεν πληρούν τα κριτήρια που προβλέπονται στο σημείο 3.1.2 (εκστρατείες που παραβιάζουν δευτερογενή κοινοτική νομοθεσία), στο σημείο 3.2 (θετικά κριτήρια) και στο σημείο 5 (ανώτατο επίπεδο των κρατικών ενισχύσεων) των κατευθυντηρίων γραμμών για τη διαφήμιση.

([23]) ΕΕ L 17, 21.1.2000, σ. 22. Κανονισμός όπως τροποποιήθηκε με την πράξη προσχώρησης του 2003.

(64) Το ανωτέρω συμπέρασμα ισχύει για τα μέτρα που εκτελούνται τόσο εντός όσο και εκτός Κοινότητας λαμβανομένου υπόψη ότι οι ενισχύσεις για διαφήμιση που εκτελούνται εκτός Κοινότητας δεν εξετάζονται ρητώς στις κατευθυντήριες γραμμές για τις κρατικές ενισχύσεις στον τομέα της γεωργίας, ανήκει στη διακριτική ευχέρεια της Επιτροπής να τις αξιολογήσει ανάλογα. Σύμφωνα με τη συνήθη πρακτική της Επιτροπής, εάν είναι σύμφωνες με τους ανάλογους κανόνες για τις κρατικές ενισχύσεις που εφαρμόζονται στην κοινοτική επικράτεια, τα επίμαχα μέτρα μπορούν να θεωρηθούν συμβιβάσιμα με την κοινή αγορά, και η χρηματοδότησή τους μπορεί να επιτραπεί σε ποσοστό έως 80 % ([24]). Στη συγκεκριμένη περίπτωση, όπως συνάγεται από τις πληροφορίες που υποβλήθηκαν και παρουσιάζονται στις αιτιολογικές σκέψεις 31 και 33 της παρούσας απόφασης, τα εφαρμοζόμενα εντός και εκτός Κοινότητας μέτρα είναι τα ίδια και η χορηγούμενη ενίσχυση ανέρχεται σε ποσοστό 100 %. Ως εκ τούτου, και στην παρούσα περίπτωση επίσης δεν τηρούνται ούτε τα κριτήρια που προβλέπονται στο σημείο 3.1.2 (εκστρατείες που παραβιάζουν δευτερογενή κοινοτική νομοθεσία) και στο σημείο 3.2 (θετικά κριτήρια) των κατευθυντηρίων γραμμών για τη διαφήμιση, ούτε το ανώτατο επίπεδο των κρατικών ενισχύσεων που είναι αποδεκτό από την Επιτροπή ([25]). Επομένως και αυτές οι ενισχύσεις δεν είναι συμβιβάσιμες με την κοινή αγορά.

(65) Η παρούσα απόφαση αφορά αποκλειστικά τα μέτρα ενίσχυσης στον τομέα της γεωργίας για την προώθηση και τη διαφήμιση των γεωργικών προϊόντων που αναφέρονται στο παράρτημα Ι της συνθήκης. Αυτή δεν αποτελεί την επίσημη θέση της Επιτροπής σχετικά με τη συμμόρφωση όσον αφορά την επιλογή των παροχέων υπηρεσιών προς τους κοινοτικούς κανόνες σε θέματα δημοσίων διαγωνισμών και προς τη σχετική νομολογία. Η Επιτροπή επιφυλάσσεται να εμβαθύνει στην εξέταση του ζητήματος σύμφωνα προς τους κανόνες που διέπουν τους δημόσιους διαγωνισμούς.

VI. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

(66) Με βάση τα προαναφερόμενα, συνάγεται ότι τα μέτρα ενίσχυσης υπέρ της προώθησης, στο βαθμό που συμμορφώνονται προς τα προβλεπόμενα στα τμήματα 13 και 14 των κατευθυντηρίων γραμμών για τις κρατικές ενισχύσεις στον τομέα της γεωργίας, μπορούν να θεωρηθούν συμβιβάσιμες με την κοινή αγορά κατά την έννοια του άρθρου 87 παράγραφος 3 στοιχείο γ), στο βαθμό που πρόκειται για ενισχύσεις προοριζόμενες να διευκολύνουν την ανάπτυξη ορισμένων οικονομικών δραστηριοτήτων.

(67) Τα μέτρα ενίσχυσης υπέρ της διαφήμισης, τα οποία δεν είναι σύμφωνα προς τις διατάξεις που προβλέπονται στις κατευθυντήριες γραμμές για τη διαφήμιση προϊόντων τα οποία περιλαμβάνονται στο παράρτημα Ι της συνθήκης ΕΚ, καθώς και συγκεκριμένων προϊόντων που δεν περιλαμβάνονται στο εν λόγω παράρτημα, δεν είναι συμβιβάσιμα με την κοινή αγορά και μπορούν να εφαρμοστούν μόνο με τροποποίηση με σκοπό τη συμμόρφωσή τους προς τις αναφερόμενες διατάξεις.

(68) Οι ενισχύσεις για διαφήμιση οι οποίες δεν είναι συμβιβάσιμες με την κοινή αγορά, πρέπει εφόσον έχουν χορηγηθεί, να ανακτηθούν από τους δικαιούχους,

([24]) Βλέπε για παράδειγμα Ιταλία/Τοσκάνη ενίσχυση N 656/02, ενίσχυση NN 150/02 (πρώην N 109/02) [επιστολή της Επιτροπής C(2003) 1747 της 11.6.2003] και ενίσχυση NN 44/03 (πρώην N 6/03) [επιστολή της Επιτροπής C(2003) 2534 της 23.7.2003].

([25]) Βλέπε υποσημείωση 23 ανωτέρω.

ΕΞΕΔΩΣΕ ΤΗΝ ΠΑΡΟΥΣΑ ΑΠΟΦΑΣΗ:

Άρθρο 1

Οι κρατικές ενισχύσεις που προβλέπονται από την Ιταλία υπέρ της προώθησης γεωργικών προϊόντων τα οποία αναφέρονται στο παράρτημα Ι της συνθήκης, κατ' εφαρμογή του άρθρου 4 του περιφερειακού νόμου αριθ. 27/1997 της Περιφέρειας Σικελίας, είναι συμβιβάσιμες με την κοινή αγορά.

Συνεπώς επιτρέπεται η χορήγηση των εν λόγω ενισχύσεων.

Άρθρο 2

Οι κρατικές ενισχύσεις που προβλέπονται από την Ιταλία υπέρ της διαφήμισης γεωργικών προϊόντων τα οποία αναφέρονται στο παράρτημα Ι της συνθήκης, κατ' εφαρμογή του άρθρου 4 του περιφερειακού νόμου αριθ. 27/1997 της Περιφέρειας Σικελίας, δεν είναι συμβιβάσιμες με την κοινή αγορά.

Συνεπώς δεν επιτρέπεται η χορήγηση των εν λόγω ενισχύσεων.

Άρθρο 3

Η Ιταλία λαμβάνει όλα τα αναγκαία μέτρα για την ανάκτηση των ενισχύσεων που αναφέρονται στο άρθρο 2 από τους δικαιούχους, εφόσον τις έχει ήδη παρανόμως χορηγήσει σε αυτούς.

Η ανάκτηση εκτελείται χωρίς καθυστέρηση σύμφωνα με τις διαδικασίες του εσωτερικού δικαίου υπό την προϋπόθεση ότι αυτές επιτρέπουν την άμεση και αποτελεσματική εκτέλεση της παρούσας απόφασης. Η ενίσχυση προς ανάκτηση περιλαμβάνει τους τόκους, οι οποίοι λογίζονται από την ημερομηνία κατά την οποία η ενίσχυση τέθηκε στη διάθεση του ή των δικαιούχων έως την ημερομηνία ανάκτησης. Οι τόκοι υπολογίζονται βάσει του επιτοκίου αναφοράς το οποίο χρησιμοποιήθηκε για τον υπολογισμό της ισοδύναμης επιδότησης στο πλαίσιο των ενισχύσεων για περιφερειακούς σκοπούς.

Άρθρο 4

Η Ιταλία τροποποιεί τις διατάξεις εσωτερικού δικαίου που αφορούν τις ενισχύσεις για διαφήμιση γεωργικών προϊόντων τα οποία αναφέρονται στο παράρτημα Ι της συνθήκης, με τρόπο ώστε να τις καταστήσει σύμφωνες με τις κοινοτικές κατευθυντήριες γραμμές για τις κρατικές ενισχύσεις διαφήμισης προϊόντων τα οποία προβλέπονται στο παράρτημα Ι της συνθήκης καθώς και συγκεκριμένων προϊόντων τα οποία δεν περιλαμβάνονται στο εν λόγω παράρτημα.

Άρθρο 5

Εντός δύο μηνών από την ημερομηνία κοινοποίησης της παρούσας απόφασης, η Ιταλία ενημερώνει την Επιτροπή σχετικά με τα μέτρα που έχει λάβει για να συμμορφωθεί προς την παρούσα απόφαση.

Άρθρο 6

Η Ιταλική Δημοκρατία είναι αποδέκτης της παρούσας απόφασης.

Βρυξέλλες, 2 Ιουνίου 2004.

Για την Επιτροπή

Franz FISCHLER

Μέλος της Επιτροπής